

Malokyšické

OZVĚNY

Zpravodaj obce Malé Kyšice, ročník X / 2016, číslo 2 (109)

Komentář

S UNHOŠŤSKÝMI VZPOMEŇME VÝZNAMNÝCH VÝROČÍ!

Vstoupili jsme do roku 2016, ve kterém zaznamenáme několik významných výročí. Nejvýznamnějším se bezesporu stane připomenutí - určitě celoevropsky oslavované výročí - 700 let od narození syna Elišky Přemyslovny s Janem Lucemburským, později zvaného Otec vlasti, výročí narození císaře Karla IV. (žil v letech 1316-1378). Spíše symbolicky, tak trochu v ústraní, se na přelomu měsíců červen-červenec určitě objeví zmínky o 150. výročí prusko-rakouské války, a to i přes skutečnost, že Habsburská monarchie v rozhodující bitvě u Sadové nedaleko Hradce Králové tuto válku prohrála, na což především doplatili obyvatelé v Českých zemích. Podíváme-li se kolem nás, tak v sousední Unhošti letos mají důvod hned několikrát si připomínat svá unhošťská výročí, a protože tato se dotýkají i života našich malokyšických předchůdců, potažmo i nás samotných, vzpomeňme s nimi!

V roce 1876 – před 140 lety – byl v Unhošti založen hasičský sbor; jeho členové nejen že před červeným kohoutem chránili jak majetky své, tak i majetky svých městských sousedů, ale oni vyjížděli pomáhat ohně hasit také do širokého okolí svého města – mimo jiné i k nám do Malých Kyšic. Víc jak čtvrt století našim předchůdcům trvalo, než byl i na Chaloupkách založen, či uveden v život sbor dobrovolných hasičů (pozn. úředně od 2. května 1903). Přestože v domovské obci - v Horním Bezděkově na přelomu století již hasiči existovali, vzorem pro založení malokyšického hasičského sboru se stal právě SDH v Unhošti.

V roce 1936 – před 80 lety – byla zahájena výuka v nové unhošťské škole, v nové školní budově v dnešní Komenského ulici. Dne 12. srpna 1935 bylo započato se stavebními pracemi a přes všechny potíže se již 31. srpna 1936 konala kolaudace budovy a dne 6. září t. r. byla v této nové škole zahájena výuka. Vzhledem k tomu, že od 1. září 1948 došlo k odškolení obce Malé Kyšice od školy v Horním Bezděkově, naše obec proto na základě své žádosti byla přiškolená do Unhoště. Za těch uplynulých 68 let, co se tak stalo, by asi hodně bývalých žáků z Malých Kyšic zavzpomínalo na výuku, kantory, spolužáky, na všechno to hezké, co se od konce 40. let ve škole událo.

V roce 1976 – před 40 lety – si uváděná škola připomínala své „40. narozeniny“, ale toto výročí bylo v Unhošti tak trochu zacloněno jinou školskou událostí. Začátkem 70. let min. století se v Unhošti začalo uvažovat o výstavbě nové mateřské školy, protože kapacita původní mateřské školy, sídlící od r. 1953 v domě v Hájecké ulici č.p. 190, byla nedostačující; za parkovištěm u OD Čeperka vyrostla během dvou let „v akci Z“ (nákladem 3,4 miliónu Kčs) nová mateřská škola. Její provoz byl tak slavnostně zahájen před 40 lety - 1. září roku 1976.

A rok 1976 se stal také významný tím, že dne 9. února byl slavnostně otevřen obchodní dům spotřebního družstva Jednota Čeperka, jehož realizace stála 15 miliónů Kčs. Pamětníci, zavzpomínejte se mnou: V přízemí obchodního domu byly

umístěny (směrem od kostela) bufet, samoobsluha, prodejna masa a uzenin a nakonec prodejna ovoce a zeleniny. Do prvního patra byly přesunuty prodejny: obuvi, textilu a konfekce, kovo-elektro, drogerie a hraček. V druhém patře se nacházel Snack bar s vyhlídkovou terasou. V důsledku otevření OD Čeperka bylo po celé Unhošti uzavřeno 12 menších prodejen, protože zdejší prodáváný sortiment se přesunul právě do Čeperky. S odstupem 40 lety si opětovně pokládáme otázku: Který z našich spoluobčanů alespoň jedenkrát nenavštívil tento spádově nejbližší obch. dům?

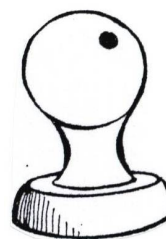
Od 1. ledna 1986 – před 30 lety – se obec Malé Kyšice stala tehdy jednou ze tří částí města Unhoště. Přestože se jednalo jen o krátkou epizodu jak v malokyšické, tak i unhošťské historii, je nutné podotknout, že se skutečně jednalo jen o krátké období (1986-1990), ve kterém se z nás – alespoň papírově – stali měšťané! O připojení Malých Kyšic k Unhošti rozhodovaly jak orgány státní správy, tak i orgány „stranické“! Že tato integrace pro obě dvě strany byla sloučením dost násilným, ukázal „Listopad 89“; při komunálních volbách v listopadu r. 1990 již malokyšičtí voliči volili své zástupce do samostatné obce.

Miroslav Oliverius, kronikář obce

Zprávy z radnice

Všechny malokyšické děti jsou srdečně zvány na **MAŠKARNÍ ODPOLEDNE**, které se uskuteční v sobotu 27. února 2016 od 15.00 hodin v sálu Restaurace LIKA. Těšit se můžete na oblíbené hry i soutěže a nebude chybět ani diskotéka. Od 20.00 hodin následuje maškarní akce pro dospělé.

(skk)

Díky nečekaně teplému počasí bude letos již od 1. března 2016 opět otevřeno **LOKÁLNÍ SBĚRNÉ MÍSTO** v prostoru čistírny odpadních vod, a to každou sobotu od 15.00 do 17.00 hodin. Zdůrazňujeme, že sběrné místo slouží k ukládání odpadů rostlinného původu (větve, tráva, listí) a železného šrotu.

(kžp)

Od 1. března 2016 bude rovněž obnoven provoz **VÍCEÚČELOVÉHO HŘIŠTĚ**, a to každou sobotu a neděli od 9.00 do 17.30 hodin. V dubnu již bude hřiště otevřeno každý den od 8.00 do 21.00 hodin. Rezervaci hřiště či zapůjčení příslušenství je možné domluvit u správce hřiště na telefonu 723 484 533.

(kuj)

Obec Malé Kyšice pořádá dne 26. března 2016 zájezd do **DIVADLA SEMAFOR** na představení „**Kdyby tisíc klarinetů**“. Zájem o vstupenky byl obrovský, a tak jsou již všechny vyprodány. Představení začíná v 16.00 hodin, smluvený autobus odjíždí od budovy obecního úřadu ve 14.30 hodin.

(skk)

Neděle 27. března 2016 bude patřit předvelikonočnímu „**PLETENÍ POMLÁZEK**“ na Vysokém vrchu. Akce začíná po obědě. Proutky na pomlázky budou k dispozici v místě konání.

(skk)

MATEŘSKÁ ŠKOLA Malé Kyšice přijme do svého kolektivu **UČITELKU MŠ** na občasný zástup v rámci dohody o provedení práce. Bližší informace přímo v mateřské škole, na tel. 602 330 803 nebo mailem na msmalekysice@seznam.cz.

(švm)

Společnost AVE Kladno s.r.o. nabízí občanům **SVOZ BIOODPADU**. Svoz probíhá vždy 1 x za 14 dní v období od 1. 4. do 31. 10. Jedná se celkem o 14 svozů. Cena zahrnuje nájem nádoby, svoz a zpracování odpadu a za sezonu činí: 711,- Kč za 140 l nádobu nebo 917,- Kč za 240 l nádobu. Zájemci o svoz se mohou hlásit na obecním úřadu (žádáme o potvrzení již dříve nahlášených zájemců) do 14. března 2016.

(kžp)

Krajské ředitelství policie Středočeského kraje přijme **NOVÉ POLICISTY**. Nabízí garantované hmotné zajištění a kariérní postup, široké uplatnění dosaženého vzdělání

a za kvalitní dlouholetou službu odchodné a výslužné. Informace na tel. 607 007 948, 974 861 775, e-mail krps.op.nabory@pcr.cz nebo www.policie.cz. (kuj)

ODEŠLA S HLASEM ZVONU

Dne 25. ledna 2016 zemřela ve věku 72 let paní **Marcela Štědronská** z ulice Na Vrškách v Malých Kyšicích. Čest její památce! (skj)

Malokyšické osobnosti

PRVNÍ STAROSTA OBCE – KAREL PINKNER

Narodil se v Malých Kyšicích č.p. 15 dne 6. srpna 1881, povoláním byl dílovedoucím v kladenských hutích. V poválečných letech několika svým spoluobčanům dokázal v hutích (v době krize) zajistit práci. Ještě před rokem 1923 kandidoval do osadního zastupitelstva, byl zvolen a vykonával funkci náměstka starosty. K osamostatnění Malých Kyšic od Horního Bezděkova došlo od 10. listopadu 1923. Po konání prvních voleb do obce Malé Kyšice v r. 1924 byl zvolen starostou obce. Starostoval v letech 1924-1927. Po úmrtí manželky se znovu oženil a přestěhoval do Unhoště-Nouzova, kde zemřel ve věku 65 let. Letos dne 24. února si připomeňme 70. výročí jeho úmrtí! (Poznámka: V jeho „starostenských“ stopách od r. 2007 jde jeho pravuk, stáv. starosta obce Jan Kuna.) (oli)

Zajímavosti

BÝVALY VELIKONOCE V NAŠEM KRAJI

Velikonoce náležejí k nejvýznamnějším křesťanským svátkům. Připomíná se jimi Kristova oběť, jež vykoupila lidstvo z otroctví hříchu a zatracení a je tu oslavováno Kristovo vzkříšení. Jejich název je odvozen od Velké noci přecházející z Bílé soboty na Velikonoční neděli, kdy ke Kristovu vzkříšení došlo. Velikonoce se oslavují pravidelně vždy první neděli po jarním úplňku. Tolik povšechně známé informace, které v souvislosti s blížícími se Velikonočními svátky nepřekvapí. Zastavme se však u dalších dnů, které Velikonocům předcházejí, které jsou s nimi úzce spjaty, které dodnes nazýváme jejich jmény, aniž bychom si uvědomili, co znamenají, proč se tak jmenují.

Velikonočním svátkům předcházelo postní období, které nebylo nikterak jednotvárné, protože lidové vrstvy se snažily si je oživit řadou prastarých zvyků souvisejících s nástupem jara. Lidová etymologie si také pojmenovala všech šest postních nedělí, které předcházely právě Velikonocům: První postní neděle byla nazývána „**Černá**“; ženy v ten den oblékaly šaty černé – znamení kajícího. Druhá neděle se nazývala „**Pražná**“; o tuto neděli se jedla „pučálka“ – hrách upečený v troubě a dále „pražno“ – pražené obilí. Třetí neděli jmenovali „**Kýchavá**“; původ pocházel pravděpodobně ze 6. století, kdy církevní tradice ustanovila, aby tomu, kdo kýchal se říkalo: „Pozdrav Pán Bůh!“, kýchající odpovídal „Dejž to Pán Bůh!“ Čtvrtá neděle nesla pojmenování „**Družná**“ čili „**Družebná**“; v tento den se scházely dívky – družky, na posezení se svačinou, při němž rokovaly o přípravách k tradičním obyčejům o následující dny. Neděle „**Smrtná**“ (též „**Smrtelná**“) byla pátou postní nedělí a její název byl odvozen podle starobylého lidového zvyku – vynášení smrtky

ze vsi. (Obyčej se v našem kraji udržel ještě koncem 19. století.) V kostele se četlo evangelium o přípravách Židů ke Kristovu ukřižování. Pochováním „Smrtky“ se otevřelo jaro. Hold mu vzdávala následující neděle – příznačně pojmenovaná „**Květná**“; byla spojena se svěcením „kočiček“ (ratolestí jívny) v kostele. Květná neděle otvírala mysteriosní pašijový týden nazývaný podle pašijí – zpráv evangelistů o utrpení a smrti Ježíše Krista. Hospodyně se připravovaly na nastávající svátky; v domech se všechno smýčilo a bílilo, vymetaly se i komíny – z toho vzešlo pojmenování „**Sazometná středa**“, později „**Škaredá**“. Konec týdne – tzv. kající dny – od Zeleného čtvrtka do Bílé soboty byl spojen se zpřísněným půstem. **Zelený čtvrtek** se vyznačoval pečením a pojidáním „jidášků“, spirálově zavinutých a uprostřed vyvýšených točenek, potíraných medem. (V našem kraji je zastoupily vdolky z chudého těsta pečené na plotně, ale také potřené medem.) Přestože lidová pověra medu přisuzovala zázračné účinky, točenky symbolizovaly Jidášovu zradu – sladkou a slizkou jako med! Na Zelený čtvrtek po mši umlkly zvony! Říkalo se, že „zvony odlétly do Říma“. **Velký pátek**, který následoval, byl nejhlubším mystickým dnem v roce. Na Unhošťsku a Křivoklátsku před slunce východem lidé v zahradě se modlili v kleče, obrácení k východu. Třikrát se Otčenáš pomodlil otec s dětmi. Na Velký pátek se nesmělo na polích pracovat, aby se nehýbalo se zemí, jež kdysi uchovala tělo Páně. Od 15. hodiny se v kostelech četly či zpívaly pašije. Podle pověry se v tom čase na chvíli otvíraly poklady v zemi ukryté. Večer při klekání na Velký pátek děti v našem kraji „honily Jidáše“; byl to dětský obyčej, při kterém se po obchůzce po vsi děti s klapačkami sešly obvykle na návsi u kapličky nebo u kostela a zde prozpěvovaly. Sotva dozněla slova posledního říkadla, všechny se vrhly na Jidáše, jímž se stal ten, kdo se u kapličky opozdil. Na **Bílou sobotu** tyto děti chodily po domech po koledě. Na prostranství, na návsi nebo přímo před kostelem byl na Bílou sobotu pálen oheň („pálení Jidáše“) – zničení všeho zla a znovuzrození Krista v podobě světla. Tento nový oheň byl navečer za církevních obřadů přenesen do kostela, kde tím začala oslava Vzkříšení. Při ní byla novým ohněm zapálena velikonoční svíce – tzv. paškál, a po aleluja se znovu rozezněly zvony. Večer lidé slavnostně osvětlovali svá domovní okna, v nichž býval položen na zeleném osení těstový beránek – symbol Kristovy oběti. **Velikonoční neděle** – Boží hod velikonoční – byla spojena s povinnou účastí na mši a předchozí velikonoční zpovědi. V kostele se světily pokrmy, především velikonoční beránek, mazanec, malovaná vejce. Malovaná vejce – kraslice – se jako symbol nového života stala i symbolem Velikonoc. O **Velikonoční pondělí** od časného rána až téměř do poledne chodili vesničtí hoši od stavení ke stavení, kde měli nějaké děvče, po koledě. Chodilo se s pomlázkou (u nás s pamihodou), upletenou z několika vrbových nebo březových prutů, která byla ozdobena různobarevnými fáborky. Pamihodami byly vyšlehány všechny dívky (někde i ženy), aby byly po celý rok svěží a zdravé. Dívky se hochům odměňovaly koledou (pomlázkou) v podobě vejce nebo kraslice. Dospělá mládež se soustředila na odpoledne, kdy se v místní hospodě konala pomlázková taneční zábava. Ještě na počátku 20. století i na Unhošťsku dožívala tradice lidového divadla s pašijovými hrami (např. se hrála Velká oběť smíření v Golgotě). Velikonocemi se otevřelo jaro a s ním řada dětských her a zábav; dospělí však na radovánky neměli čas, neboť nastala doba polních prací.

Podle Jana Šťovíčka, Velikonoce na Kladensku a Slánsku v minulosti, Muzejní listy, 1993 (oli)

Malokyšické OZVĚNY, zpravodaj obce Malé Kyšice, okres Kladno
Vydává: min. 4x ročně obec Malé Kyšice, IČO 00640557, prostřednictvím své Sociálněkulturní komise, ev. číslo MK ČR E17465. Toto číslo v nákladu 230 výtisků bylo vydáno v Malých Kyšicích dne 22. 2. 2016. Neprodejně.
Kontaktní adresa: Obecní úřad, Malé Kyšice, ul. Míru 72, 273 51 Unhošť.
ou.malkysice@volny.cz, www.malekysice.cz

